

Ministerstwo Obrony Narodowej

Sekretarz Stanu
Paweł BEJDA

BMON-WP.053.755.2026/Zap-28-26/KT
Warszawa, 19.08.2026 r.

Pan Włodzimierz CZARZASTY
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Do wiadomości: Dyrektor Departamentu Spraw Parlamentarnych w KPRM

ePuap

Dotyczy: zapytania Pana Posła Bartłomieja Pejo nr 3788 w sprawie przywrócenia oznak Orderu Wojennego Virtuti Militari na odnalezionym sztandarze 4. Pułku Strzelców Podhalańskich

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając, z upoważnienia Ministra Obrony Narodowej, na zapytanie Pana Posła Bartłomieja Pejo w sprawie przywrócenia oznak Orderu Wojennego Virtuti Militari na odnalezionym sztandarze 4. Pułku Strzelców Podhalańskich, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Sztandar jest jednym z najważniejszych znaków Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 19 lutego 1993 r. o znakach Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2025 r., poz. 816) jest on symbolem sławy wojennej i tradycji oraz wierności, honoru i męstwa, których Ojczyzna wymaga od swoich żołnierzy. Z tego względu zachowanie historycznych sztandarów Wojska Polskiego ma szczególne znaczenie dla ciągłości tradycji orężnych oraz pamięci o kolejnych pokoleniach żołnierzy.

4. Pułk Strzelców Podhalańskich był jednostką o szczególnych zasługach dla Rzeczypospolitej.

Decyzją Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z 6 maja 2025 r. odnaleziony sztandar został przekazany na własność Muzeum Regionalnemu im. dr. Janusza Petera w Tomaszowie Lubelskim, będącemu samorządową instytucją kultury. Zabytek został zabezpieczony i poddany pracom konserwatorskim, które zostały dofinansowane ze środków przekazanych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ministerstwo Obrony Narodowej, za pośrednictwem Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie, zadeklarowało gotowość przejęcia sztandaru do zbiorów Muzeum Wojska Polskiego. Muzeum jako państwowa instytucja kultury, pod nadzorem Ministra Obrony Narodowej, gromadzi, przechowuje, zabezpiecza, konserwuje oraz udostępnia muzealia związane z dziejami oręża polskiego, w tym chorągwie i sztandary. Doświadczenie Muzeum w zakresie konserwacji tego rodzaju obiektów potwierdzają prowadzone specjalistyczne projekty konserwatorsko-restauratorskie sztandarów i chorągwi.

Zgodnie z § 11 ust. 1 oraz § 12 ust. 1-2 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 4 maja 2009 r. w sprawie sposobu używania znaków Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r., poz. 265) sztandary rozformowanych jednostek wojskowych są przekazywane do Muzeum Wojska Polskiego, a w uzasadnionych przypadkach mogą być, za zgodą właściwej komórki organizacyjnej MON, wypożyczane jednostkom wojskowym w celu umieszczenia ich w salach tradycji oraz eksponowania podczas świąt i rocznic historycznych.

21. Lekki Batalion Górski wchodzący w skład 21. Brygady Strzelców Podhalańskich, na podstawie decyzji Ministra Obrony Narodowej Nr 32/MON z dnia 30 marca 2026 r., przejął dziedzictwo i kontynuuje tradycje 4. Pułku Strzelców Podhalańskich. Tym samym, niezależnie od miejsca obecnego

przechowywania sztandaru, możliwe jest jego czasowe udostępnienie do sal tradycji tychże jednostek wojskowych.

W odniesieniu do ewentualnego uroczystego przywrócenia lub odtworzenia oznak Orderu Wojennego Virtuti Militari właściwym organem w sprawach dotyczących orderu jest Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 października 1992 r. o orderach i odznaczeniach (Dz. U. z 2023 r., poz. 2053 ze zm.) ordery nadaje Prezydent RP, natomiast zgodnie z art. 21 i art. 21 ww. ustawy Kapituła Orderu Wojennego Virtuti Militari stoi na straży honoru orderu i ma prawo wyrażania opinii we wszystkich sprawach dotyczących orderu. Wobec powyższego kwestie dotyczące procedury związanej z ewentualnym przywróceniem lub odtworzeniem oznak Orderu Wojennego Virtuti Militari na odnalezionym sztandarze powinny zostać skierowane do Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 19 lutego 1993 r. o znakach Sił Zbrojnych RP, na sztandarach jednostek wojskowych odznaczonych Orderem Wojennym Virtuti Militari lub dziedziczących tradycje jednostek wojskowych odznaczonych tym orderem umieszcza się szarfę ze wstęgi tego orderu pod szarfą o barwach RP. Przepis ten znajduje zatem zastosowanie również do jednostek, które przejęły tradycje jednostek odznaczonych Orderem Wojennym Virtuti Militari. W przypadku 21. Lekkiego Batalionu Górskiego, po zakończeniu procesu formowania i nadaniu mu sztandaru, możliwe będzie zastosowanie ww. regulacji.

Po zakończeniu prac konserwatorskich i dokonaniu niezbędnych ustaleń dotyczących dalszego przechowywania i udostępniania sztandaru rozważona zostanie możliwość organizacji uroczystości wojskowej związanej z jego prezentacją i uhonorowaniem, z udziałem wojskowej asysty honorowej i z zachowaniem zasad Ceremoniału Wojskowego Sił Zbrojnych RP. Ewentualna organizacja lub współorganizacja takiej uroczystości przez MON uzależniona będzie od podjętych decyzji oraz uzgodnień z właściwymi instytucjami.

Z wyrazami szacunku

Paweł BEJDA

/dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym/